

**KLINIK LABORATOR
DIAGNOSTIKADA INNOVATSION
TEXNOLOGIYALARDAN
FOYDALANISH, MUAMMOLAR VA
YECHIMLAR**
**xalqaro ilmiy-amaliy
anjuman**
18 aprel 2023 yil

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi

WWW.SSV.UZ

Toshkent tibbiyot akademiyasi www.tma.uz

Jumayeva Z.S. Chaqaloqlar gemolitik anemiyasi laborator tahlili	259
Jumayeva Z.S. Ishqoriy fosfataza fermentini klinik laborator tekshirish .	260
Jumayeva Z.S. Ishqoriy fosfataza fermenti o‘zgarishlarini interpretatsiya qilish	262
Kasimova O.O. Parkinson's disease and innovative methods of laboratory diagnosis	263
Kasimova O.O. Early diagnostics of parkinson's disease using the rt-quic (the real-time quaking-induced conversion) system	265
Kasimova O.O. Rt-quic (real vaqtda quaking-induced conversion) tizimi foydalanishda parkinson kasalligining erta diagnostikasi	266
Kasimova S.A., Axatov Sh.Sh., Babadjanova Sh.A. Frequency of occurrence of steroid diabetes mellitus on the background of acute leukemia	266
Khakimov A.A., Soliyev Z. The results of clinical and laboratory studies in patients with disseminated pulmonary tuberculosis	268
Khushbakova G.O., Mukhiddinova F.M., Abdiraimova M.A., Abdiraimova A.N. Laboratory examination of hemoglobin	269
Kodirova M.M. Innovatsion laborator tekshirish usullari	270
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Xo‘shboqova G.O‘. Autoimmun gemolitik anemiya klinik laborator diagnostikasi	272
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Mieloid leykemoid reaksiyalarning klinik ahamiyati	275
Kurbonova Z.Ch., Xo‘shboqova G.O‘., Baltayeva F.G. Covid-19 bilan kasallangan bemorlarda gematologik ko‘rsatkichlar tahlili	277
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Xo‘shboqova G.O‘. Autoimmun gemolitik anemiya etiopatogenetik aspektlari	279
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Surunkali kasalliklar anemiyasi klinik laborator diagnostikasi	280
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Eritremiya klinik laborator diagnostikasi	282
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Qon yaratish tizimi o‘sma kasalliklari etiopatogenetik aspektlari	285
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Leykositoz va uning klinik ahamiyati	287
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Limfositlar va monositlar leykemoid reaksiya klinik ahamiyati	289
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Mielom kasalligi klinik laborator diagnostikasi	290

AUTOIMMUN GEMOLITIK ANEMIYA ETIOPATOGENETIK ASPEKTLARI

**Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Xo‘shboqova G.O‘.
Toshkent tibbiyot akademiyasi**

Autoimmun gemolitik anemiya - bu o‘z eritrotsitlariga qarshi antitelalarning nazoratsiz ishlab chiqarilishi va eritrotsitlarning gemoliz bo‘lishi natijasida yuzaga keladigan autoagressiv geterogen guruhli kasallikdir. Autoimmun gemolitik anemiya har qanday yosh guruhidagi aholining 80 ming nafariga 41 mingdan bir holatgacha tez-tez uchraydi; ayollar va erkaklar nisbati 2: 1.

Autoimmun gemolitik anemiyada patologik jarayonning asosi o‘z antigeniga immunologik bardoshlikning buzilishidir. Eritrositlarni yo‘q qilish mexanizmiga ko‘ra gemolizning hujayra ichidagi, tomir ichidagi va aralash variantlari farqlanadi.

Autoantitelarning serologik xususiyatlari autoimmun gemolitik anemiyaning to‘rtta shaklga bo‘linishi uchun asos bo‘ldi: to‘liq bo‘lmagan issiq agglyutinlar bilan, issiq gemolizinlar bilan, to‘liq sovuq agglyutinlar, sovuq ikki fazali gemolizinlar. Autoimmun gemolitik anemiya holatlarining 80% dan ortig‘i to‘liq bo‘lmagan issiqlik agglutininlari bilan anemiya hisoblanadi.

Autoimmun gemolitik anemiya idiopatik shaklda mustaqil kasallik sifatida paydo bo‘lishi yoki bir qator kasalliklarga hamroh bo‘lgan sindrom bo‘lishi mumkin. Tizimli biriktiruvchi to‘qimalar kasalliklarida, qalqonsimon bez va jigar patologiyalarida, Fisher-Evans sindromida (immun leykotsit-trombotsitopeniya bilan immunitetning buzilishi, anemiya va boshqa anomaliyalar), limfoproliferativ kasalliklarda (surunkali limfotsitik leykemiya va boshqalar) yuzaga keladi. OIV bilan bog‘liq autoimmun gemolitik anemiya ham ma‘lum.

Autoimmun gemolitik anemiya rivojlanishining sababi o‘z-o‘zidan antigenlarga immunologik tolerantlikning buzilishidir. Ushbu jarayonning mexanizmi to‘liq tushunilmagan. T-limfotsitlarning genetik nuqsonlari, ularning supressor funksiyasini bostirish shubhasiz rol o‘ynaydi, bu o‘z tuzilmalariga qarshi antitelalarni hosil qiluvchi B-limfotsitlar populyatsiyasining ko‘payishiga yordam beradi.

Autoantitelalarning xossalari autoimmun gemolitik anemiyaning turli shakllarining xususiyatlarini aniqlaydi. To‘liq bo‘lmagan autoagglyutinlar eritrotsitlarning agglyutinatsiyasini faqat suv-tuzli muhitda keltirib chiqaradi, to‘liq autoagglyutinlarning ta‘siri esa har qanday muhitda namoyon bo‘ladi. To‘liq bo‘lmagan issiq antitelalar eritrotsitlarga o‘rnatiladi va immunoglobulinlarning Fc bo‘laklari orqali FS retseptorlari bilan o‘zaro ta‘sir qiladi.

Makrofaglar buning natijasida eritrotsitlar membranasining bir qismi yo‘qoladi, uning biofizik holati va birinchi navbatda ion kanallarining xususiyatlari o‘zgaradi. Bu mikrosferotsitlarning shakllanishiga va taloqdagi eritrotsitlarning yo‘q qilinishining (sekvestrilanishining) keskin tezlashishiga olib keladi va ba‘zan hatto jigarda ham.

Sovuq agglyutinlar sovuqda eritrotsitlarning vaqtincha yopishishini keltirib chiqaradi, bu esa ularning yuzasida komplementning fiksatsiyasi va faollashishiga olib keladi, keyin esa membranani shikastlaydi.

Gemolizinlar komplementni faollashtiradi, bu qon tomir ichidagi membranani shikastlaydi. Autoimmun gemolitik anemiyaning bu shaklida infeksiya agent eritrotsitlarning antigen tuzilmalariga o'xshab qolishi yoki birinchi bosqichda ularni biroz o'zgartirishi mumkin, bu esa keyinchalik autosensibilizatsiyaga olib keladi.

Autoimmun gemolitik anemiya rivojlanishida ko'pincha antitelalarning ikkita sinfi ishtirok etadi: IgG va IgA yoki IgG va IgM, shuningdek, ushbu kasallikning patofiziologiyasini ham, davolashini ham aniqlaydigan komplement. IgM komplementni faol ravishda fiksatsiya qiladi; bevosita Kumbs testi odatda manfiy hisoblanadi. Ushbu toifadagi bemorlarda splenoektomiya gemolizning to'xtashiga olib kelmaydi, chunki jigar fagotsitlari eritrotsitlarni yo'q qilishda faol ishtirok etadi.

Adabiyotlar.

1. Курбонова З.Ч., Бабаджанова Ш.А. Цитологик ташхисга кириш: ўқув қўлланма. Тошкент, 2022. 137 б.
2. Курбонова З.Ч., Бабаджанова Ш.А. Цитологик ташхисга кириш: электрон ўқув қўлланма. 2022, 146 б.
3. Курбонова З.Ч., Бабаджанова Ш.А. Лаборатория иши: ўқув қўлланма. 2023, 150 б.
4. Babadjanova Sh.A., Kurbonova Z.Ch. Qon kasalliklari: o'quv qo'llanma. 2023, 156 b.
5. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Laboratoriya ishi: o'quv qo'llanma. Toshkent, 2022. 140 b.
6. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Laboratoriya ishi: elektron o'quv qo'llanma. Toshkent, 2022. 176 b.
7. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova S.A. Sitologik tashxisga kirish: o'quv qo'llanma. Toshkent, "Hilol nashr", 2021. 152 b.
8. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Sitologik tashxis asoslari: o'quv – uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2022. 47 b.
9. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Sitologik diagnostika asoslari: o'quv – uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2022. 47 b.
10. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Saidov A.B. Gematologik kasalliklar sitologik diagnostikasi: o'quv uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2021. – 56 b.
11. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Laboratory work: o'quv qo'llanma. Toshkent, 2023.
12. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Introduction to cytological diagnostics: o'quv qo'llanma. Toshkent, 2023.

SURUNKALI KASALLIKLAR ANEMIYASI KLINIK LABORATOR DIAGNOSTIKASI Kurbanova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Toshkent tibbiyot akademiyasi

Surunkali kasallikning anemiyasi yuqumli, yallig'lanish yoki onkologik kasalliklarga chalingan bemorlarda rivojlanadigan anemiyaning keng tarqalgan